

SA 2. L'ÉSSER HUMÀ ASPIRA A L'INFINIT

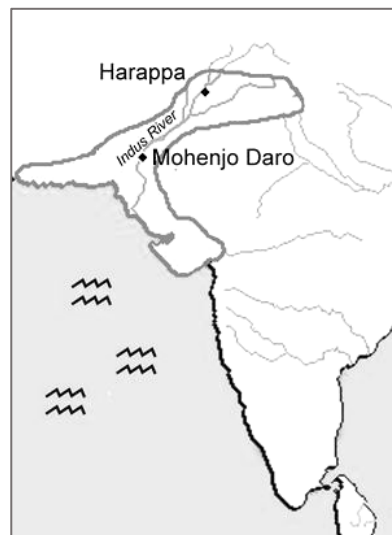
2.5. LES RELIGIONS ANTIGUES INDOASIÀTIQUES

CIVILITZACIÓ DE L'INDUS – SARASVATI (aprox. 3300-1300 aC)

La Civilització de Harappa, també coneguda com la Civilització de l'Vall de l'Indus o Indus-Sarasvati, va ser una de les primeres civilitzacions urbanes del món, juntament amb les d'Egipte i Mesopotàmia. Aquesta civilització es va desenvolupar al sud d'Àsia al voltant de l'any 3300 aC i va perdurar fins aproximadament el 1300 aC, cobrint l'Edat del Coure i part de l'Edat del Bronze.

La Civilització de Harappa va emergir al nord-oest del subcontinent indi, principalment en l'actual Pakistan i el nord-oest de l'Índia. Va ser descoberta al segle XX, i les excavacions arqueològiques han revelat una societat altament organitzada i tecnològicament avançada.

La planificació urbana era remarcable, amb ciutats com Mohenjo-Daro, Harappa, Kalibangan, i Dholavira, totes elles caracteritzades per una estructura de quadrícula amb carrers ben traçats. Les cases, construïdes amb maons cuits uniformes, tenien sistemes d'aigües residuals i banys, indicant un alt grau d'atenció en la higiene i la salut pública. Hi havia estructures públiques comunes com graneries, banys rituals (com El Gran Bany a Mohenjo-Daro) i àrees d'assemblea.

Es basava en l'agricultura, amb cultius com el blat i l'ordi, així com la ramaderia, incloent el bestiar, ovelles i cabres. El comerç era una activitat essencial, amb evidències de comerciar amb regions llunyanes com Mesopotàmia. Eren hàbils artesans, produint ceràmica, eines, armes i objectes d'art.

La comprensió de la religió i els mites de la Civilització de la Vall de l'Indus es veu limitada pel fet que la seva escriptura encara no ha estat desxifrada. No obstant això, els arqueòlegs han fet inferències basades en restes arqueològiques com estatuetes, segells, joies i estructures arquitectòniques.

La religió de la Vall de l'Indus probablement era politeista, amb diversos déus i deesses que representaven forces naturals i principis de l'ordre social.

Deesses matriarcals: hi ha estatuetes de figures femenines que suggereixen la veneració de deesses matriarcals o una "Mare Deessa". Aquestes figures sovint estan associades amb la fertilitat i la terra.

Els animals jugaven un paper prominent en la religió, com es demostra en els segells trobats. Els animals com el toro (possiblement una forma primerenca de la deïtat Nandi, que més tard esdevindria el vehicle de Shiva), l'elefant, el rinoceront i el tigre, podrien ser representacions de deïtats o tenir significats simbòlics.

Algunes figures d'estil iòguic en segells s'han interpretat com a proto-Shiva (Pashupati), una figura asseguda envoltada d'animals, que alguns han relacionat amb pràctiques de ioga o meditació.

Pràctiques Rituals: la presència de grans estructures com els banys públics podria indicar ritus de purificació. També es poden trobar plataformes i altars que suggereixen llocs per a ofrenes o cerimònies.

La variabilitat en les pràctiques funeràries, incloent tant l'enterrament com la cremació, suggereixen creences complexes sobre la vida després de la mort.

Al voltant del 1900 aC, la civilització de la Vall de l'Indus va començar el seu declivi a causa de canvis climàtics i problemes socials. Això va coincidir amb l'arribada de grups parlants de llengües indoàries, els quals van portar el ferro, un avanç tecnològic respecte al bronze utilitzat a l'Indus.

Aquesta transició, que va culminar al voltant del 1500 aC, va comportar un canvi significatiu en el panorama religiós: de la veneració de deïtats matriarcals i la natura a un enfocament més patriarcal, representat per deïtats masculines associades amb la guerra i l'ordre social, com es reflecteix en els textos vèdics. Aquesta fusió cultural i religiosa va ser fonamental en l'establiment de l'era vèdica, assentant les bases de l'hinduisme.

1. Quina era la tipologia predominant de les deïtats venerades en la Civilització de la Vall de l'Indus?
 - A. Deïtats matriarcals associades amb la fertilitat i la terra.
 - B. Deïtats masculines relacionades principalment amb la guerra.
 - C. Un únic déu monoteista creador.
 - D. Deïtats animals que representaven diferents aspectes de la natura.
2. Quina evidència arqueològica suggereix pràctiques religioses o rituals Mohenjo-Daro?
 - A. Grans temples centrals en cada ciutat.
 - B. Segells amb representacions de déus i animals, i estructures com els banys rituals.
 - C. Textos sagrats amb detalls de la seva mitologia.
 - D. Piràmides i monuments a déus del cel.
3. Quina teoria explica millor la transició des de la religió de la Vall de l'Indus a la cultura vèdica?
 - A. Una invasió violenta per part de pobles indoaris que van imposar les seves creences.
 - B. Una fusió gradual i assimilació cultural amb l'arribada dels parlants de llengües indoàries.
 - C. Una substitució completa i ràpida de la religió de l'Indus per la cultura vèdica.
 - D. La desaparició total de la religió de l'Indus sense influència en la cultura vèdica.

CIVILITZACIÓ DE BACTRIA-MARGIANA (aprox. 2300-1700 aC)

La Cultura del Bactria-Margiana (BMAC), activa entre 2300 i 1700 aC a les regions que actualment són Turkmenistan, Afganistan i Uzbekistan, és notable per la seva arquitectura distintiva i potencials pràctiques religioses. Les excavacions en llocs com Gonur Tepe han revelat complexos arquitectònics amb edificis, patis centrals i sistemes de canalització avançats. Alguns d'aquests edificis podrien haver estat centres religiosos, com s'indica per la presència d'altars i ofrenes.

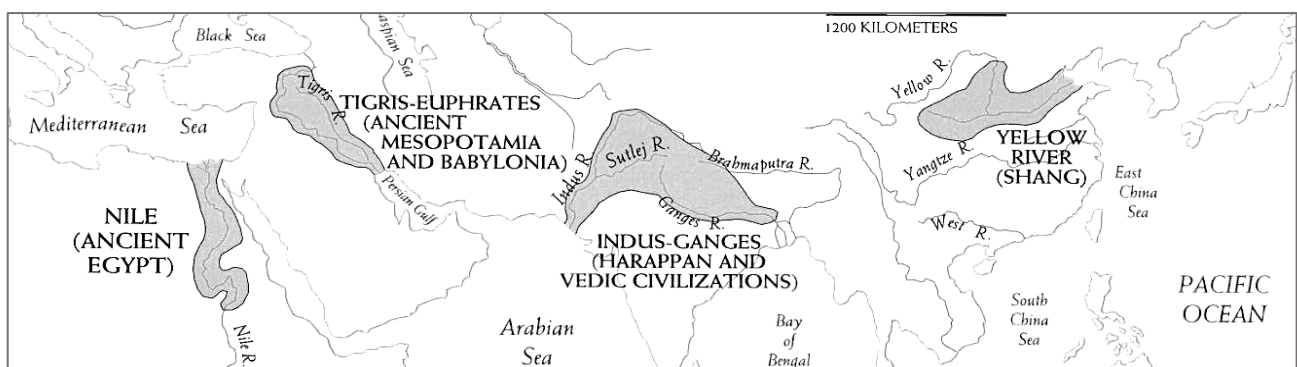

Les creences religioses de la Cultura del Bactria-Margiana encara són en gran part un misteri, però l'evidència suggereix una veneració de deïtats relacionades amb la naturalesa i la fertilitat. Figures femenines trobades podrien representar una deessa de la fertilitat, i la recurrència de símbols agrícoles i aquàtics pot indicar un culte a elements essencials per a la supervivència en una societat agrària.

Aquesta cultura va tenir interaccions comercials amb altres civilitzacions de l'època, incloent la de la Vall de l'Indus i Mesopotàmia, el que va influir en les seves pràctiques religioses i culturals. Els artefactes trobats, que inclouen ceràmica fina i objectes de metall, reflecteixen un alt grau d'habilitat artesanal i probablement van tenir usos cerimonials o rituals, suggerint una societat amb una rica vida espiritual i cultural.

4. Quin aspecte de la cultura del Bactria-Margiana es destaca principalment pels seus complexos arquitectònics trobats a Gonur Tepe i altres llocs?

- A. La presència de grans fortificacions que indiquen un estil de vida predominantment militar.
- B. Estructures residencials elaborades que mostren una clara divisió de classes socials.
- C. Complexos arquitectònics que podrien haver tingut usos religiosos o cerimonials.
- D. Grans palaus reials que indiquen la presència d'una monarquia poderosa.

CIVILITZACIÓ DEL RIU GROC – SHANG (aprox. 2100-256 aC)

La civilització al voltant del Riu Groc a la Xina (riu Huang He), particularment durant l'època de la dinastia Shang (aprox. 1600-1046 aC), és notable per les seves contribucions significatives a la cultura xinesa. La pràctica d'endevinació amb ossos oraculars, coneguda com “escapulomància”, era un element clau de la seva pràctica religiosa. Aquests ossos, sovint d'animals com tortugues o bòvids, eren gravats amb preguntes als déus, després es coïen i es llegien les fissures causades per la calor.

El culte als avantpassats també era central en la cultura Shang. Aquesta veneració implicava rituals complexos i ofrenes als avantpassats, que es creia que influïen en els afers mundans i podien proporcionar guia i assistència als vius. A més, elements xamànics com la comunicació amb els esperits i l'ús de rituals per influir en el món natural eren pràctiques habituals. Aquestes pràctiques religioses reflecteixen una profunda interconnexió entre la societat Shang, la seva visió del cosmos i la seva interpretació de la relació entre els humans, els avantpassats i el diví.

ALTRES ZONES DEL LLUNYÀ ORIENT

Durant l'Edat del Coure i del Bronze, les pràctiques religioses en diverses regions d'Àsia, com la Xina, Corea i Japó, van experimentar una evolució significativa que va influir en les religions que van sorgir posteriorment:

Xina - Riu Blau (Yangtze). Les pràctiques religioses durant l'Edat del Bronze incloïen cultes animistes i xamànics, amb un fort enfocament en la veneració dels avantpassats i elements naturals. Aquestes creences van influir en el desenvolupament del taoisme i altres tradicions espirituals xineses, amb el respecte per la naturalesa i l'harmonia còsmica com a trets centrals.

Corea. La cultura Mumun va mostrar una profunda connexió amb la naturalesa i l'espiritualitat, amb pràctiques xamàniques i animistes. Aquestes pràctiques van ser fonamentals per a la formació de les creences religioses tradicionals coreanes, com el xamanisme, que es caracteritza per la seva comunicació amb els esperits i la naturalesa.

Japó. La transició de la cultura Jomon, centrada en la caça i la recol·lecció, a la Yayoi, amb la introducció de l'agricultura i la metal·lúrgia, va ser un moment clau en el desenvolupament religiós. El xintoisme, que va emergir durant aquest període, es caracteritza per la seva veneració dels kami (esperits), que representen aspectes de la naturalesa, objectes i avantpassats.

8. Quina funció principal tenien els ossos oraculars en la religió de la cultura Shang al Riu Groc a la Xina?

- A. Eren utilitzats com a utensilis per a ofrenes als déus.
- B. Servien per a pràctiques de divinació i comunicació amb els esperits.
- C. Representaven un mitjà per registrar les lleis i els decrets reials.
- D. Eren emprats com a objectes decoratius en rituals funeraris.

9. De quina manera les cultures Jomon en Japó i Mumun en Corea van contribuir a la formació de les pràctiques xintoistes i xamàniques respectivament?

- A. Introduint el concepte de temples i santuaris elaborats.
- B. A través del desenvolupament de textos sagrats i doctrines religioses.
- C. Mitjançant la veneració de la naturalesa i pràctiques rituals centrades en la comunió amb els esperits.
- D. Establint un sistema de castes sacerdotals i rituals sacrificials.